

2. లకుముకి పిట్ట

యూనిట్ - I

చదవండి - ఆలోచించండి - మాట్లాడండి

నీళ్ళలో పడిన చీమను చూసి, ఒక పావురం ఎండిన ఆకును వేస్తుంది. చీమ దాని సహాయంతో ఒడ్డుకు చేరుకుంటుంది. చీమ పావురానికి కృతజ్ఞత చెప్పాలనుకుంటుంది. అంతలోనే పావురాన్ని చంపటానికి వేటగాడు బాణం గురిపెట్టి ఉంటాడు. అప్పుడు చీమ ఆలస్యం చేయకుండా వేటగాడిని చేరి, బాణం వేసేకన్నముందే వేటగాడిని కుడుతుంది. బాణం గురితప్పుతుంది. పావురం తప్పించుకొని ఎగిరిపోతుంది. నాటినుండి చీమ పావురం కష్టసుఖాలలో పాలుపంచుకుంటూ మంచిస్నేహితులుగా జీవిస్తాయి.

ప్రశ్నలు:

1. ఈ కథలో ఏయే పాత్రలున్నాయి? ఆ పాత్రల సహజ స్వభావం ఏమిటి?
2. నీళ్ళలో పడిన చీమను పావురం ఏ దృష్టితో కాపాడింది?
3. ఈ కథద్వారా దేని విలువ తెలిసింది. ఇలాంటి ఒక కథ చెప్పండి.

ఉద్దేశం: తన చుట్టూ ఉండే వారితో స్నేహంగా కలసిమెలసి ఉండాలి. వారి కష్టసుఖాలలో సహకరించటం వల్ల తృప్తి, సంఘజీవనంలో సార్థకత కలుగుతాయి. ఈ విషయాలను తెలపటమే ఈ పాఠం ఉద్దేశం.

విద్యార్థులకు సూచనలు:

1. పాఠాన్ని చదవండి. అర్థంకాని పదాల కింద, వాక్యాల కింద గీతలు గీయండి.
2. అర్థంకాని పదాలను, వాక్యాలను గురించి మీ మిత్రులతో చర్చించండి.
3. తెలియని పదాల అర్థాలను పుస్తకం చివరన ఉన్న 'పదాలు - అర్థాలు' పట్టిక చూసి తెలుసుకోండి.

“బు... ఓ.....ఓ.....ఓ...” ఒక్కసారిగా శబ్దం చేస్తూ పక్కనొచ్చి వాలింది లకుముకిపిట్ట.

అసలే బాగా అలిసిపోయి ఉండేమో, అందులోనూ నిరాహారంగా వుంది కాబోలు, దీనంగా, పరధ్యానంగా ఉన్న పాలపిట్ట ఆ శబ్దానికి ఉలిక్కిపడింది. మర్రికొమ్మ మీది నుంచి కింద పడబోతూ అతి ప్రయత్నం మీద నిలదొక్కుకుంది.

“ఛ!.... నీకసలు బుద్ధుందా?... నువ్వసలు పక్షివేనా?” అంత నిస్త్రాణంలోనూ అంతెత్తుకెగిరింది పాలపిట్ట.

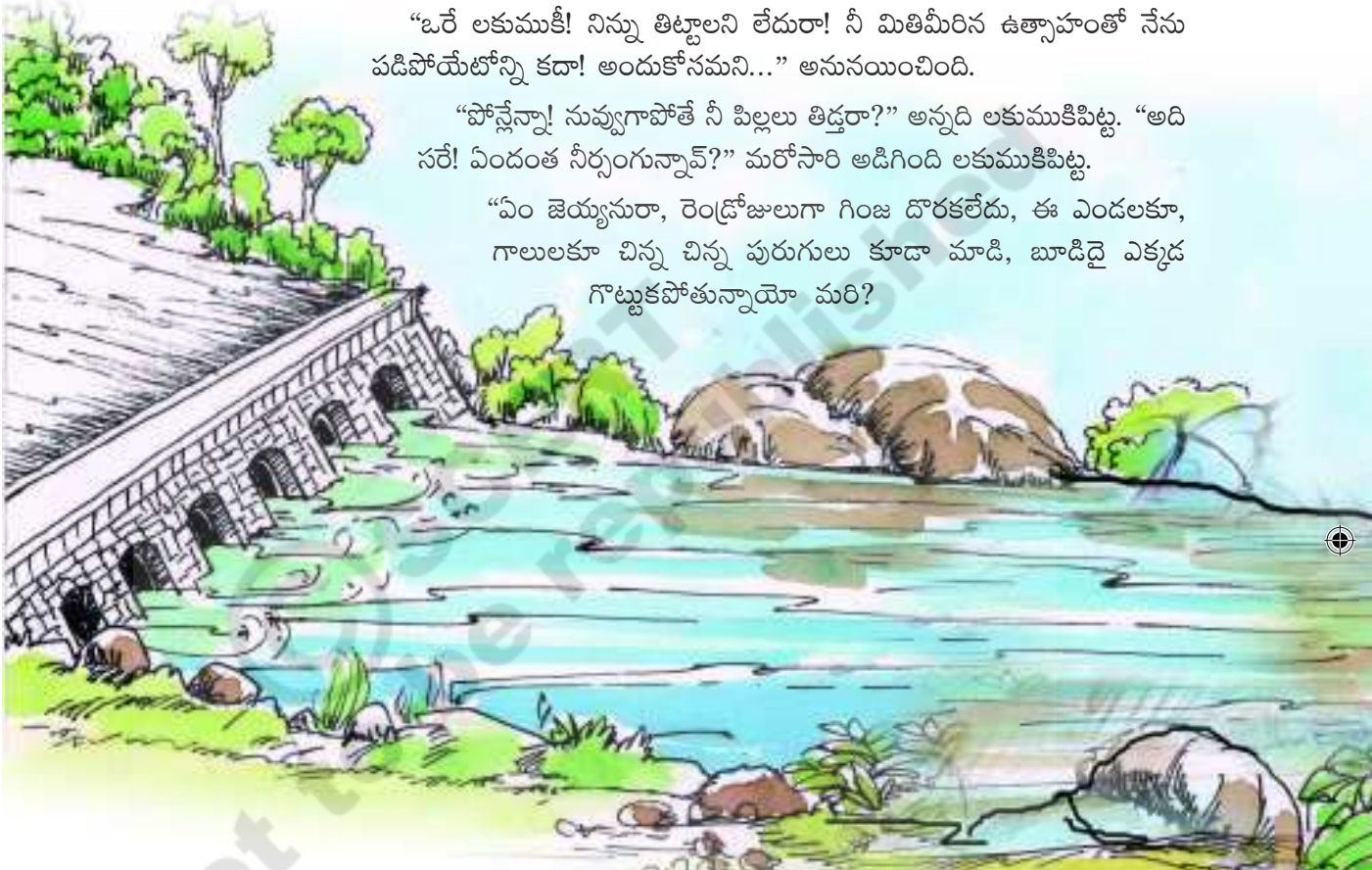
“అరె, ఏమైంది పాలన్నా! గట్లకోపం జేస్తవు?” అంటూ తేరిపారజూసి, “ఎప్పుట్లాగ ఉపారుగున్నవు అనుకున్న. పానం బాలేదా?” అంది లకుముకిపిట్ట. పాలపిట్ట పరిస్థితి జూసేటప్పటికి లకుముకిపిట్టకు ఉత్సాహం స్థానే జాలి కలిగింది.

‘అరరే, పాపం బాధపడ్డట్టున్నాడు, అనవసరంగా తిట్టానే!’ నొచ్చుకుంది పాలపిట్ట.

“ఒరే లకుముకీ! నిన్ను తిట్టాలని లేదురా! నీ మితిమీరిన ఉత్సాహంతో నేను పడిపోయేటోన్ని కదా! అందుకోసమని...” అనునయించింది.

“పోన్లేన్నా! నువ్వుగాపోతే నీ పిల్లలు తిడ్డరా?” అన్నది లకుముకిపిట్ట. “అది సరే! ఏదంత నీర్సంగున్నావ్?” మరోసారి అడిగింది లకుముకిపిట్ట.

“ఏం జెయ్యమరా, రెండ్రోజులుగా గింజ దొరకలేదు, ఈ ఎండలకూ, గాలులకూ చిన్న చిన్న పురుగులు కూడా మాడి, బూడిదై ఎక్కడ గొట్టుకపోతున్నాయో మరి?”

మీ వొదినేమో నిన్న మొన్న కన్ను దెరిసిన సన్న పిల్లల్ని వొదులుకోలేక పోతున్నది. అటు పిల్లలూ ఇటు నేనూ

ఈ ఎండాకాలంల బుగ్గికాక తప్పేట్టు లేదురా!” నిరాశ, నిర్వేదం ప్రతి మాటలో ప్రతిధ్వనించాయి పాలపిట్ట మాటల్లో.

“అన్నా! సుకాల్లో నేను గుర్తుకు రాకపోతేపోయే. కష్టకాలంలో నన్న మతికి (జ్ఞాపకం) జేసుకోవద్దా? మా జూరాలకొస్తే నీ రోగాలన్నీ మాయమయితై. చల్లటి నీళ్ళు, కడుపు బగిలిపోయ్యేటంత శాప మాంసం ...దా! బేగి (త్వరగా) మనం జూరాల ఎదం!” ఆత్మీయతను రంగరించిన ఆహ్వాన గీతాన్నాలపించింది లకుముకి పిట్ట.

“అట్ల గూడా ఒక మాటు అనిపించిందిరా! ‘చెడి, చెల్లెలింటికి పోవద్ద’న్నారు గాని, తమ్మునింటికి పోవద్దనలేదు గదా! నీ దెగ్గరికొద్దామనే అనుకున్నా! కాని, ఎక్కడి మూలమల్ల? ఎక్కడి జూరాల? ఎంత దూరంగ ఉన్నది! ఈ రెక్కల్లో అంత బలం లేదురా! మార్గమధ్యంలో పడిపోతే కుక్కసావే. ఇక్కడ జస్తే శవాన్నైనా జూస్తరు.” బాధతో పలికింది పాలపిట్ట.

“అదేదన్నా గట్ల మాట్లాడ్డవ్” కలవరపడింది లకుముకి పిట్ట. “కష్టాలు మనకు గాక మానులకొస్తయో? గిసువంటప్పుడే ధైర్వంగ ఉండాలె. నీ బలమేపాటిదో నీకు దెల్వదుగాని, నాకు దెల్వదా? జూరాలేం కర్మ? గద్వాల దాంక పోయిరాలేదా? అని ఉత్సాహాన్ని రగుల్కొలిపే ప్రయత్నం చేసింది లకుముకి పిట్ట.

“ఆ....! ఆరోజులు పోయినయేరా! ఇప్పుడంత బలం లేదురా! వయసులున్నప్పుడెన్నో జేసినం! గిప్పుడు గట్ల చాతనవుతుందా? మరొకపక్క కదలనీయకుండా చిట్ట-పట్ట ఈ ఎండలు!”

“పో, పో, అన్నా! ఏం మాట్లాడున్నవ్. మూడ్రోజుల కింద పులుగుల్ని దీన్నీకె చెడుగు (పాము) వొస్తె, దెబ్బకు దాన్ని తుకడలు - తుకడలు జేసినవంట గద! ఆంజనేయుని వోలె నీ బలం నీకు దెల్వదిగాని, పద-పద, నేను వొదినమ్మకు జెప్పేసే వచ్చిన. ఆలసం జేస్తే పొద్దెతది. లేవు! పోదాం!” తొందర పెట్టింది లకుముకి.

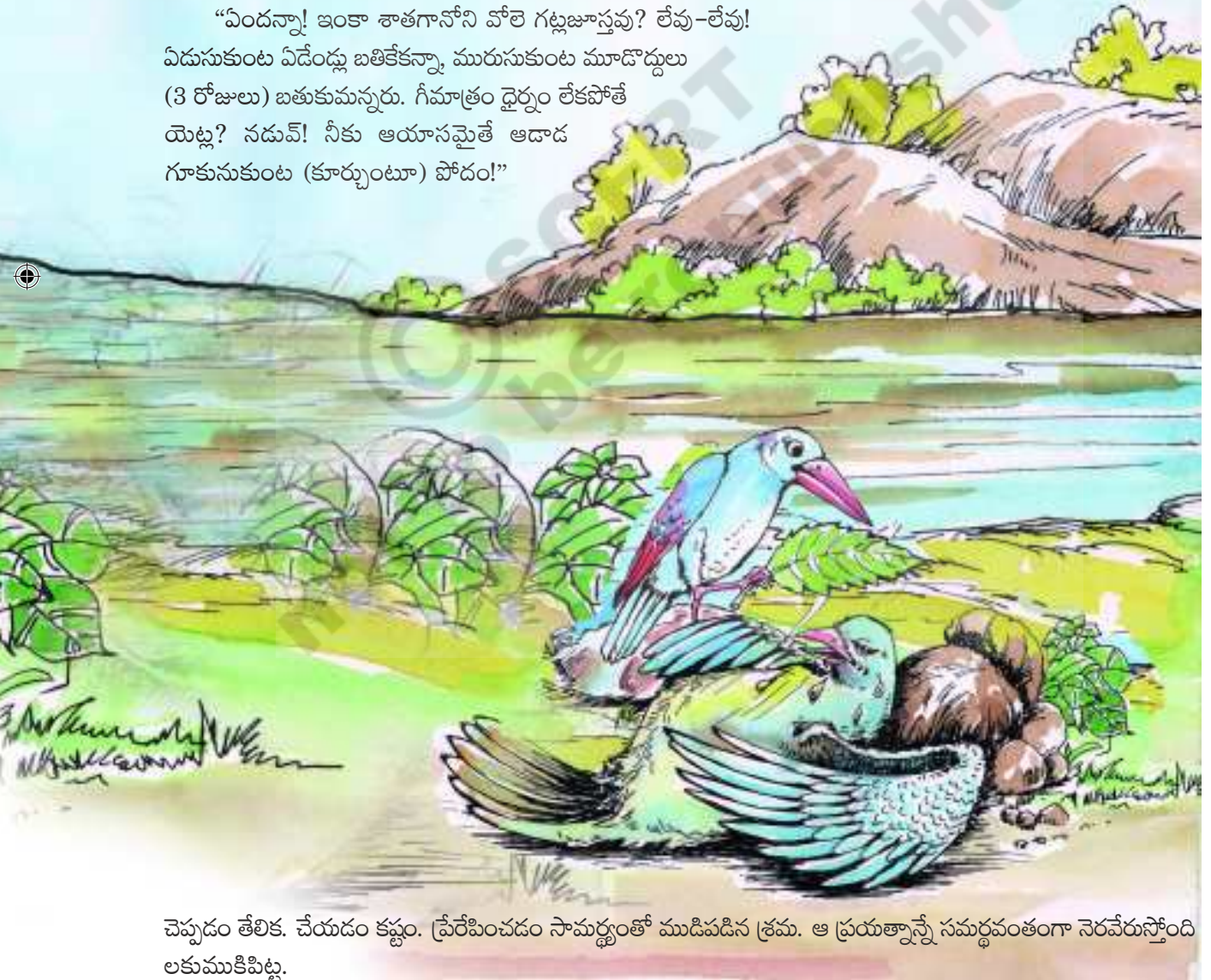
ఆశ్చర్యంగా, ఒకింత అనుమానంగా చూసింది పాలపిట్ట.

“అవునన్నా! నేనింటికి వాయినంకనే నీ వద్దకొచ్చిన” నమ్మబలికింది లకుముకి.

ఒక్క క్షణం తెగింపు గల్గినా, మరుక్షణం తన పరిస్థితి తనకే జాలి గొలిపింది పాలపిట్టకి. ‘తనమీద తనకే జాలిగల్గిన వాణ్ణి ఈ లోకంలో ఏ శక్తి కాపాడలేదన్నాడో మహానుభావుడు. నిజమే మరి!

“ఏదన్నా! ఇంకా శాతగానోని వోలె గట్లజూస్తవు? లేవు-లేవు!

ఏడుసుకుంట ఏడేండ్లు బతికేకన్నా, మురుసుకుంట మూడొడ్డులు (3 రోజులు) బతుకుమన్నరు. గీమాత్రం ధైర్వం లేకపోతే యెట్ల? నడువ్! నీకు ఆయాసమైతే ఆడాడ గూకునుకుంట (కూర్చుంటూ) పోదం!”

చెప్పడం తేలిక. చేయడం కష్టం. ప్రేరేపించడం సామర్థ్యంతో ముడిపడిన శ్రమ. ఆ ప్రయత్నాన్నే సమర్థవంతంగా నెరవేరుస్తోంది లకుముకిపిట్ట.

“తిన్నంత దిని, జెరసేపు ఆరాం జేసి, పొద్దు గూకేటల్లకు వొదినమ్మకు గూడ ఇంత దీసుకురావచ్చు. లే..లే! పోదాం!” మళ్ళీ ప్రేరేపించింది.

లకుముకి పిట్ట ప్రయత్నం ఫలించింది.

పాలపిట్ట గుండెనిండా ఊపిరి పీల్చుకుంది.

ఆకాశానికేసి చూసింది.

ఒక్కసారి రెక్కలు విదిల్చింది.

ఖగేంద్రుణ్ణి మనసులో స్మరించింది.

“పద! పోదాం!” సంధించిన బాణంలా గాలిని చీల్చుకుంటూ ‘రివ్వు’మంటూ ఆకాశానికెగిరింది.

రెట్టించిన ఉత్సాహంతో ‘రివ్వు రివ్వు’ మంది లకుముకి పిట్ట.

“ఒరే లకుముకి! నీ మాటలతోనో, పారుషంతోనో, తెగింపుతోనో, పెళ్ళాం పిల్లాల్ని కాపాడుకోవాలనో... ఇంతదూరం వొచ్చిన. ఇగ నావల్ల గాదురా!” రొప్పుతూ మద్దిచెట్టు కొమ్మమీద కూలబడ్డట్టు వాలిపోయింది పాలపిట్ట.

“అన్నా! ఇంకెంత దూరమన్నా! అదిగో! అదే జూరాల! అగో! ఆవలి పక్కజూడు, సముద్రమాలె నీళ్ళు. ఇంకొక్కటే ఫర్లాంగు. జెర్రదమ్ము దీసుకొని మళ్ళిగురు” తన ప్రయత్నం చివరికంటా చేరకపోవడాన్ని అంగీకరించలేదు లకుముకిపిట్ట మనసు.

“నా వల్లగాదురా!..” పగరుస్తూ, మరింతగా ఒదిగిపోతూ, వాలిపోతున్న కళ్ళతో సోలిపోతూ..” అన్నది పాలపిట్ట.

“అన్నా!” పాలపిట్ట పరిస్థితికి కంగారుపడిపోయింది లకుముకిపిట్ట. అంతలోనే ఏదో ఆలోచన తళుక్కున మెరిసింది.

“నువ్విక్కడై ఉండు. ఒక్క నిద్ర దియ్య. నేనిప్పుడే వొస్త” జవాబు కోసం ఎదురు చూడకుండా క్షణాల్లో మాయమైంది.

అడిగే ఓపికగూడా లేక మెదలకుండా ఉండిపోయింది పాలపిట్ట.

పది నిముషాలు గడిచినట్టుంది. లకుముకి రెక్కల చప్పుడుకి కళ్ళు తెరిచింది పాలపిట్ట.

నోట్లో చేపపిల్లన పట్టుకొచ్చింది లకుముకి. దాని సైగనందుకుని, పసిపిల్లలా నోరు తెరిచిన పాలపిట్ట. గబుక్కున చేపపిల్లన దాని గొంతులోకి జారవిడిచింది.

ఒక్క గుటకలో గొంతులోకెళ్ళి పోయిందేమో చేపపిల్ల, క్షణంపాటు ఉక్కిరిబిక్కిరైంది పాలపిట్ట.

“ఒరే! నువ్వు దేవుడివిరా!” అన్నది పాలపిట్ట. కృతజ్ఞత గొంతులో నుండి మాటల్లోగాక, గుండెలో నుండి కన్నీరై ఉబికింది.

“ఒక్క పదినిముషాలు ఆరాం జెయ్యి, మస్తు బలమొస్తది” ఆనందం, తృప్తి కలగలిసిన గొంతుతో అన్నది లకుముకి పిట్ట.

“దేశంలోని నీళ్ళన్నీ ఇక్కడై వున్నాయేందిరా?” కనుచూపు మేర నేలంతా లేత నీలం రంగులో పరుచుకున్న స్వచ్ఛమైన కృష్ణా జలాలని ఆశ్చర్యంగా చూస్తూ అన్నది పాలపిట్ట.

“వానకాలం జూళ్ళేదింక నీవు. ఎక్కడ జూనినా నీళ్ళే గనిపిస్తాయి. గేట్లన్నీ తెరుస్తారు. నీళ్ళు దుమ్మువోలే లేసి, ఆకాశంతోని సయ్యాటలాడుతుంటాయి. ఇక శేపలైతే లెక్కలేదు. ‘అందుకో - అందుకో’ మంటూ మీదిమీది (పై పై) కెగురుతుంటాయి...’ ఉత్సాహంగా చెప్పుకుపోతుంది లకుముకి.

“ఒరే లకుముకి! పిల్లలు కొంచెం పెద్దోళ్ళు కాగానే అందరం ఈడికే వొచ్చేస్తారా! అది సరే గాని, అంతెత్తున లేస్తున్న తెప్పలు (అలలు), ఈ హోరుగాలికి శేపలెట్లారా పట్టుకోటం?” సందేహంగా అడిగింది. పాలపిట్ట.

గిర్రున తిరుగుతూ కిచకిచా నవ్వింది లకుముకి పిట్ట.

“ఈడ గాదన్నా మనం శేపలు పట్టేది. అవతలి పక్క” తుర్..ర్ మని బ్యారేజి గేటు కింద నుండి దూరి కిందనున్న బారికేడ్ పైకి చేరింది. అనుసరించింది పాలపిట్ట.

బారికేడ్ కు కింద ఇరవై గజాల దూరంలో నీళ్ళున్నాయి. గేట్లన్నీ మూసేయబడి వుండడంతో గేట్లుపక్క సందుల్లోంచి ‘జల’ లాగా వస్తున్న నీళ్ళు లోతైన ఆ ప్రదేశమంతా నిండిపోయి, కృష్ణవేణి జీవస్రవంతిలో లీనమైపోతున్నాయి.

“అదో! ఆ నీళ్ళువైపు బాగా మనసు పెట్టిసూడు! అప్పుడప్పుడు శాపలు గబుక్కున నీళ్ళమీదికొచ్చి, లోనకి పోతుంటయ్! బాగా జూస్తే లోపల నుంచి మీదికి ఎంత యేగంగా, ఎంత సేపట్లో వచ్చేస్తయో తెలుస్తది. గది కనిపెట్టి, సరిగ్గ అవి మీదకొచ్చే సమయానికి మనమెళ్ళి లటక్కున పట్టుకోవాలి. గంటే!” క్లాసులో టీచర్ పాఠంలా వివరంగా చెప్పింది లకుముకి.

ఆశ్చర్యంగా, ఉత్సాహంగా చూస్తున్న పాలపిట్టకు ఎలా పట్టుకోవాలో చేసి కూడా చూపెట్టింది.

ఆనందంతో గంతులేస్తున్న మనసును అదుపులో పెట్టుకోలేక నీళ్ళలోకి ఉరికింది పాలపిట్ట. చేప దొరకలేదు. కళ్ళలోకి, ముక్కులోకి సర్రున నీళ్ళు దూసుకుపోవడంతో ఉక్కిరిబిక్కిరై, ఒడ్డుకు చేరి వగర్చుసాగింది.

కాని, సుశిక్షితుని చేతిలో ఆరితేరిన సైనికునిలా అనతి కాలంలోనే చేపల్ని పట్టే ఒడుపు పట్టేసింది. అంతే, పాలపిట్టను పట్టతరం గాలేదు లకుముకికి.

చీకటిలో నుండి వచ్చినవాడు విపరీతమైన కాంతిని తట్టుకోలేనట్టు రెండ్రోజులుగా ఆకలితో కొట్టుమిట్టాడిన పాలపిట్ట ఆహారం దొరికిన కొద్దీ రెచ్చిపోయి మరీ నీళ్ళలో మునిగి తేలిందేమో... అరగంట గడవకుండానే హఠాత్తుగా ఒడ్డున పడిపోయింది రెక్కలు తెగినట్టు.

గాభరాగా చేరుకుందక్కడికి లకుముకి పిట్ట.

ఎమైందన్నా”

పాలపిట్ట మాట్లాడలేదు. కళ్ళయినా తెరవలేదు. జీర్ణశక్తి అడుగంటి పోతున్న పేగుల్లో ఆహారమెక్కువైందో? ఎండలో కుతకుతలాడిన శరీరం ఆ చల్లని నీటిలో మునకలేయటం వికటించిందో?

అలవాటు లేని పని అధికంగా చేయడం చేటయ్యిందో?

దుఃఖంలో మునిగి తేలిన మనస్సు ఒక్కసారి సంతోష తరంగితమైతే ఆ ఉద్యేగాన్ని తట్టుకోవడం సన్నని రక్తనాళాలకు శక్తికి మించిన పనైందో?

పాలపిట్ట మాత్రం పడిపోయింది.

“అన్నా!... అన్నా!...” జీరవోయిన గొంతుతో విలవిల్లాడింది లకుముకి.

తన ముక్కుతో పాలపిట్ట నోరు తెరిచి, అటూ ఇటూ కదిలించింది. కనురెప్పల్ని సున్నితంగా ఎత్తే ప్రయత్నం చేసింది. రెక్కలు నీళ్ళలో ముంచి మీద చిలకరించింది.

మెల్లగా కళ్ళు తెరిచింది పాలపిట్ట.

“నువ్వు దేవుడివిరా” అంది.

లకుముకి ఆనందంతో మురిసిపోయింది.

I. వినడం-మాట్లాడడం

1. ఈపాఠంలో పక్షుల సంభాషణ ద్వారా తిండిగింజలు దొరకక పోవడానికి కారణం ఏమని భావిస్తున్నారు?
2. లకుముకి పిట్ట, పాలపిట్టకి సహాయం చేయడాన్ని బట్టి లకుముకి పిట్ట స్వభావాన్ని చెప్పండి.
3. ఈ కథను సొంతమాటల్లో పొడిగించి, చెప్పండి.
4. స్నేహాన్ని గురించి మీ అభిప్రాయాన్ని చెప్పండి.

II. చదవడం, అవగాహన చేసుకోవడం

1. ఈ పాఠంలో కొన్ని ఇతర భాషా పదాలున్నాయి. వాటిని వెతికి ఒక చోట రాయండి.

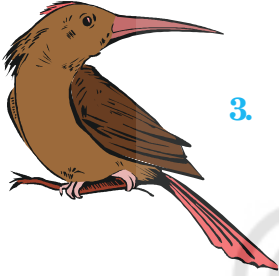
2. పాఠం చదవండి. కింది పదాలున్న వాక్యాలు గుర్తించి రాయండి.

అ) మాడి - బూడిదై

ఆ) తుకడలు - తుకడలు

ఇ) సయ్యాటలాడుతుంటది

ఈ) విపరీతమైన కాంతిని

3. పాఠం ఆధారంగా కింది ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

అ) నిరాశ, నిర్వేదం పాలపిట్ట మాటలో ఎందుకు ప్రతిధ్వనించాయి?

ఆ) ఆరితేరిన సైనికునిగా మారడానికి పాలపిట్టకు అంది వచ్చిన అంశాలేవో? రాయండి.

ఇ) మూలమళ్ళ నుండి జురాల వరకు సాగిన పక్షుల ప్రయాణాన్ని సొంతమాటల్లో రాయండి.

ఈ) “సువ్వు దేవుడివిరా” అని ఎవరు ఎవరితో అన్నారు? ఎందుకు?

III. స్వీయరచన

1. కింది ప్రశ్నలకు ఐదు వాక్యాలలో సమాధానాలు రాయండి.

అ) ఒక పని చేయాలంటే ఎలా శ్రమించాలో సొంతమాటల్లో రాయండి.

ఆ) స్నేహితుల వలన జరిగే మేలు గురించి రాయండి.

ఇ) మంచి స్నేహితులు ఎలా ఉంటారో రాయండి.

ఈ) ‘ఆశావాదం - నిరాశావాదం’ వీటిని ఉదాహరిస్తూ మీ మాటల్లో రాయండి.

ఉ) జురాల ప్రాజెక్టును వర్ణిస్తూ రాయండి.

2. కింది వాటికి పది వాక్యాల్లో జవాబులు రాయండి.

- అ) ఈ పాఠ్య సారాంశాన్ని సొంతమాటల్లో రాయండి.
- ఆ) ఈ పాఠంలో జూరాల అందాలను గురించి చదివారు కదా! మీరు చూసిన ఏదైనా జలాశయం లేదా నదీ ప్రాంతాన్ని వర్ణించండి.
- ఇ) ఈ పాఠం ద్వారా స్నేహంపై మీ అభిప్రాయం రాయండి.

IV. పదజాలం

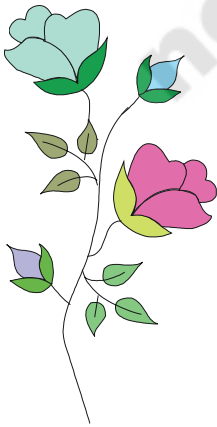
1. ఈ కింది వాక్యాల్లో గీతగీసిన పదానికి అర్థం రాసి, దాంతో మరో వాక్యం రాయండి.

- అ) గొప్పవారు చెప్పిన మాటల్ని నిత్యం స్మరిస్తుంటే, మనలో మంచి గుణాలు స్థిరపడుతాయి.
- ఆ) నిరంతరం ప్రయత్నం చేస్తుంటే ఏ పనియైనా సాధించవచ్చు.
- ఇ) పక్షులు చేసే రెక్కల చప్పుడుకు రోజూ నిద్ర లేస్తాను.
- ఈ) అలవాటులేని పని అధికంగా చేస్తే తొందరగా అలసిపోతాం.

2. ఈ కింది వాక్యాల్లో సమాన అర్థమున్న పదాలను గీతగీసి గుర్తించండి.

- అ) శబ్దం చేస్తూ, లకుముకిపిట్ట కొమ్మపై వాలితే, ఆ చప్పుడు విని పాలపిట్ట భయపడింది.
- ఆ) సులభంగా పని చేసేవాడు. తేలికగా మాటలు చెప్పుడు.
- ఇ) పువ్వులు ఆకాశంలో పూయవు. కాని, గగనంలో పక్షులు ఎగురుతాయి.
- ఈ) నిర్మలమైన కొలనులో స్వచ్ఛమైన జలం దొరుకును.

3. కింది ప్రకృతి పదాలను వాటి వికృతి పదాలతో జతపరచండి.

అ) ఆశ్చర్యం	()	1. ఆకసం
ఆ) నిమిషం	()	2. అచ్చెరువు
ఇ) హృదయం	()	3. నిముసం
ఈ) ఆకాశం	()	4. ఎడ

4. కింది వాక్యంలో సరైన పదాన్ని ఉపయోగించి ఖాళీలను పూరించండి.

- అ) పాలపిట్ట _____ ఊపిరి పీల్చుకుంది. (గుండెనిండా / మనసునిండా)

అ) కొత్త _____ నిండి, ఎక్కువ పని చేశాను. (నిరుత్సాహం / ఉత్సాహం)

ఇ) కొమ్మ మీద కూలబడ్డట్టు _____ పాలపిట్ట. (వాలిపోయింది / తూలిపోయింది)

ఈ) ఇరవై గజాల _____ లో నీళ్ళున్నాయి. (దగ్గర / దూరం)

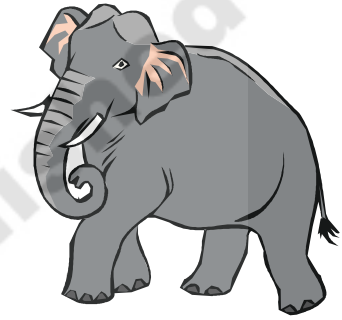
5. ఈ కింది పదాలలో భిన్నమైన పదాన్ని గీతగీసి గుర్తించండి.

అ) అటు, ఇటూ, గీటు, ఎటూ

ఆ) గుట్ట, పుట్ట, మెట్ట, పిట్ట

ఇ) మనిషి, పక్షి, బర్రె, ఏనుగు

ఈ) నీరు, చేప, వల, జింక

V. సృజనాత్మకత

కింది వాటిలో ఏదైనా ఒకటి రాయండి.

అ) పాఠంలోని పాత్రలతో సంభాషణను రాయండి.

ఆ) స్నేహం విలువను తెలుపుతూ మీ మిత్రులకు లేఖ రాయండి.

ఇ) పాఠంలోని లకుముకి పిట్ట, పాలపిట్ట స్థానాలలో అడవిలోని జంతువులను పెట్టి ఒక కథను ఊహించి రాయండి.

VI. ప్రశంస

కింది వాటిలో ఏదైనా ఒకటి చేయండి.

అ) పాఠంలోని పక్షుల స్నేహాన్ని గురించి చర్చించండి. స్నేహంలో గొప్పతనాన్ని మీ మిత్రులకు చెప్పండి.

ఆ) మీకున్న మంచి స్నేహితుల గురించి చర్చించి, వాళ్ళ మంచి గుణాలను మీ తరగతిలో ప్రశంసిస్తూ చెప్పండి.

ఇ) మన ఇరుగు పొరుగు వారితో కలిసిమెలసి జీవించటంవల్ల కలిగే తృప్తి ఆనందాన్ని ఒక చార్టుపై రాసి, తరగతిగదిలో గోడకు అతికించండి.

VII. భాషాంశాలు

కింది వాక్యాలను గమనించండి.

- అ) (i) విశాల్ పుస్తకాన్ని చదివాడు.
 (ii) స్వప్న మ్యూజియాన్ని చూసింది.
 ఆ) (i) పుస్తకం విశాల్ చే చదువబడెను.
 (ii) మ్యూజియం స్వప్న చే చూడబడెను.

ఇప్పుడు మీరు గమనించాల్సిన తేడా ఏమిటో చూద్దాం!

‘అ’ లో ఉన్న వాక్యాలు ‘కర్త’ను ఆధారంగా చేసుకొని ఉన్నాయి.

‘ఆ’ లోని వాక్యాలు ‘కర్మ’ను ఆధారంగా చేసుకొని ఉన్నాయి కదూ!

ఇలా కర్తను ఆధారం చేసుకొని ఉండే వాక్యాలను ‘కర్తరి వాక్యాలు’ అంటారు,

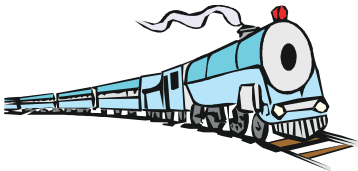
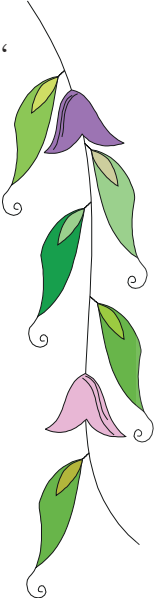
కర్మను ఆధారం చేసుకొని ఉండే వాక్యాలను ‘కర్మణి వాక్యాలు’ అని అంటారు.

◆ కింది వాక్యాల్లోని కర్తరి, కర్మణి వాక్యాలను గుర్తించి రాయండి.

- అ) రమేష్ పరీక్షలు రాశాడు. _____
 ఆ) ఆయేషా విహారయాత్రకు వెళ్ళింది. _____
 ఇ) పారం ఉపాధ్యాయుడిచే చెప్పబడింది. _____
 ఈ) పాటలు మహ్మద్ రఫీచే పాడబడ్డాయి. _____
 ఉ) అబ్దుల్ అల్లరి చేయడు. _____
 ఊ) ప్రార్థన సామూయ్ చే చేయబడెను. _____

◆ కింది వాక్యాల్లోని ‘పురుష’ లను గుర్తించి రాయండి.

- అ) నేను విహార యాత్రకు వెళ్ళాను. _____
 ఆ) వారు మా ఇంటికి వచ్చారు. _____
 ఇ) నువ్వు ఎక్కడ ఉంటావు? _____
 ఈ) మీరు చదవండి. _____
 ఉ) తను రానని అన్నాడు. _____
 ఊ) భారతదేశం విశాలమైంది. _____

- ఎ) మేము పరుగెత్తగలం. _____
- ఏ) మాది సంపన్న కుటుంబం కాదు. _____
- ఐ) అవి ఎండిపోయాయి. _____
- ఒ) ఆయన ఎప్పుడూ చదువుతూంటాడు. _____

కింది వాటిలో ఏదైనా ఒకటి చేయండి.

- అ) స్నేహాన్ని తెలిపే కథలను, చిత్రాలను సేకరించి, ఒక ఆల్బమ్ తయారు చేయండి.
- ఆ) స్నేహాన్ని తెలిపే నినాదాలు, సూక్తులు, గొప్పవారు చెప్పిన నిర్వచనాలు, సేకరించండి. వాటిపై మీ మిత్రులతో చర్చించండి.

నేనివి చేయగలనా..?

1. కథను సొంతమాటల్లో చెప్పగలను.	ఔను / కాదు
2. పాఠాన్ని ధారాళంగా చదవగలను. ఇతర భాషాపదాలను గుర్తించగలను.	ఔను / కాదు
3. అర్థం చేసుకొని సొంతమాటల్లో రాయగలను.	ఔను / కాదు
4. పాఠంలోని మాండలిక పదాలను, ఇతర పదాలను సొంతమాటల్లో ఉపయోగించగలను.	ఔను / కాదు
5. పాఠం ఆధారంగా సంభాషణ రాయగలను.	

“ఆనందాన్ని, ఆవేదనను
సమంగా పంచుకునేవారే మిత్రులు”